

Sygn. akt III AUa 45/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Maria Małek - Bujak (spr.)
Sędziowie	SSA Ewa Piotrowska SSA Jolanta Ansion
Protokolant	Sebastian Adamczyk

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2013 r. w Katowicach

sprawy z odwołania K. H. (K. H.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o nauczycielskie świadczenie kompensacyjne

na skutek apelacji ubezpieczonego K. H.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach

z dnia 5 listopada 2012 r. sygn. akt XI U 1701/11

oddala apelację.

/-/ SSA E. Piotrowska /-/ SSA M. Małek-Bujak /-/ SSA J. Ansion

Sędzia Przewodnicząca Sędzia (v.s.)

Sygn. akt III AUa 45/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26.05.2011r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu K. H., ur. (...), prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 22.05.2009r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych. Na prawo do wnioskowanego świadczenia zaliczono 191at, 6 miesięcy i 12 dni pracy nauczycielskiej, wyłączając z tej pracy okres zatrudnienia ubezpieczonego

w Pałacu Młodzieży od 2.11.1973r. do 31.05.1974r. W uzasadnieniu podano, że okres tego zatrudnienia podlega zaliczeniu do pracy nauczycielskiej na podstawie ustawy Karta Nauczyciela, nie podlega natomiast uwzględnieniu do uprawnień nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, ponieważ nie został wymieniony w art. 2 pkt 5 i 7 ustawy z dnia 7.09.1991r. o systemie oświaty.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania mu prawa do wnioskowanego świadczenia, podnosząc, że nawet bez uwzględnienia spornego okresu zatrudnienia w Pałacu Młodzieży, legitymuje się ponad 20-letnim okresem pracy nauczycielskiej. Powoływał się przy tym na wyroki Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 29.05.2007r., sygn. XI U 1331/07, z dnia 2.02.2010r., sygn. XI U 2406/09 oraz z dnia 28.10.2010r., sygn. XI U 1284/10. Ponadto, odwołujący się wskazywał na wykonywanie pracy nauczycielskiej w okresach zatrudnienia: od 3.09.2007r. do 21.01.2008r., od 1.02.2008r. do 30.06.2008r., od 13.01.2010r. do 11.02.2010r. oraz od 29.03.2010r. do 30.08.2010r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując stanowisko wyrażone w treści zaskarżonej decyzji. Dodatkowo podał, że w decyzji odmownej zostały uwzględnione wszystkie świadectwa pracy dołączone przez ubezpieczonego do odwołania.

Po zapoznaniu się z wykazem okresów zatrudnienia, uwzględnionych przez organ rentowy, na prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego (k. 14 a.s.), ubezpieczony, oprócz okresu zatrudnienia w Pałacu Młodzieży od 2.11.1973r.

do 31.05.1974r., wskazał okresy, które nie zostały uwzględnione do stażu pracy nauczycielskiej: od 1.01.1990r. do 22.06.1990r., od 1.03.1989r. do 30.06.1989r. oraz od 1.06.1989r. do 31.12.1989r., od 15.08.1991r. do 1.09.1991r., od 1.09.1992r. do 31.01.1993r., od 1.08.1999r. do 28.02.2001r. oraz od 1.09.2003r. do 31.08.2004r.

W piśmie procesowym z dnia 3.04.2012r. organ rentowy odniósł się do okresów zatrudnienia zakwestionowanych przez ubezpieczonego, podtrzymując w dalszym ciągu stanowisko, iż na uprawnienia do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego można uwzględnić jedynie 191at, 6 miesięcy i 12 dni pracy nauczycielskiej.

W odniesieniu do pisma organu rentowego z dnia 3.04.2012r. odwołujący się K. H. zakwestionował dwa, nie uwzględnione przez ZUS, okresy pracy:

od 2.11.1973r. do 31.05.1974r. w Pałacu Młodzieży w K. na stanowisku nauczyciela-instruktora, powołując się na fakt uwzględnienia tego okresu na prawo do emerytury nauczycielskiej oraz od 1.09.2003r. do 28.09.2004r. w Szkole Podstawowej nr (...) w K., powołując się na wyrok Sądu Rejonowego w Katowicach, sygn. akt VII P 148/06 oraz wyrok Sądu Okręgowego z 15.11.2007r., sygn. akt XI U 1331/07.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 5 listopada 2012 roku w sprawie o sygn. akt XI U 1701/11 oddalił odwołanie.

Na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego, w szczególności: świadectw pracy, akt organu rentowego, pisma Centrum (...) w K., akt sądowych Sądu Okręgowego w sprawie o sygn. akt XI U 1331/07, XI U 2406/09, XI U 1284/10, pisma (...) Kuratora Oświaty, Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W okresie od 2.11.1973r. do 31.05.1974r. ubezpieczony K. H. był zatrudniony w Pałacu Młodzieży w K. na stanowisku nauczyciel-instruktor, w wymiarze 14 godzin tygodniowo. Na tym stanowisku prowadził zajęcia z fizyki. Okres tego zatrudnienia został uznany przez organ rentowy jako praca nauczycielska i był uwzględniany przy rozpoznawaniu wniosków ubezpieczonego o przyznanie emerytury nauczycielskiej

na podstawie przepisów ustawy Karta Nauczyciela. Okres powyższego zatrudnienia nie został natomiast uwzględniony przez organ rentowy na prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, albowiem nie został wymieniony w art. 2 pkt 5 i 7 ustawy z dnia 7.09.1991r. o systemie oświaty.

W piśmie z dnia 25.10.2012r. (...) Kurator Oświaty potwierdził, że wśród placówek wymienionych w art. 2 pkt 5 i pkt 7 ustawy z dnia 7.09.1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r., Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) nie mieści się pałac młodzieży, który został umieszczony w art. 2 pkt 3 tej ustawy, jako placówka oświatowo-wychowawcza, umożliwiająca rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

W piśmie tym podano, że w latach 1973-1974 do nauczycieli zatrudnionych w pałacach młodzieży miała zastosowanie ustawa z dnia 28.04.1972r. Karta Nauczyciela, która w art. 32 poz. 15 ustalała dla nauczycieli zatrudnionych w pałacach młodzieży pełny wymiar czasu pracy w ilości 24 godziny zajęć dydaktycznych tygodniowo.

Odnośnie okresu zatrudnienia od 1.09.2003r. do 28.09.2004r., Sąd I instancji ustalił, że ubezpieczony K. H. został w dniu 1.09.2002r. zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Szkole Podstawowej nr (...) w K. na stanowisku nauczyciel matematyki w wymiarze 10/18 etatu. Umowa była zawarta na czas określony do 31.08.2003r. W okresie od 1.09.2003r. do 31.08.2004r. K. H. nie świadczył pracy w Szkole Podstawowej nr (...) w K., ponieważ prowadził sprawę sądową przeciwko swemu pracodawcy. W całym tym okresie był zatrudniony jako nauczyciel w wymiarze 7/18 etatu w Gimnazjum w M..

Wyrokiem z dnia 20.02.2004r., wydanym przez Sąd Rejonowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach w sprawie VII P 5336/03 ustalono, że umowa o pracę zawarta przez ubezpieczonego ze Szkołą Podstawową nr (...) w K. w dniu 2.09.2002r. jest umową o pracę na czas nieokreślony.

W oparciu o ten wyrok ubezpieczony podjął zatrudnienie w w/szkole na stanowisku nauczyciela od 29.09.2004r. i kontynuował je do 31.08.2005r. Za okres od 1.09.2003r. do 28.09.2004r. zostało ubezpieczonemu wypłacone wynagrodzenie na podstawie wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 26.06.2006r., sygn. akt VII P 148/06.

Okres od 1.09.2003r. do 28.09.2004r. nie został przez organ rentowy uwzględniony, ani na prawo do emerytury nauczycielskiej, ani na prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

W sprawie XI U 1331/07 Sąd Okręgowy w Katowicach, rozpoznając odwołanie ubezpieczonego od decyzji z dnia 29.05.2007r. i 28.09.2007r. odmawiającej prawa do emerytury, uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach okres pracy od 1.09.2003r. do 28.09.2004r., a także okres niezdolności ubezpieczonego do pracy w wymiarze 8 miesięcy i 18 dni i wyrokiem z dnia 15.11.2007r. przyznał prawo do emerytury od 1.09.2007r.

Rozpoznając apelację organu rentowego, Sąd Apelacyjny w Katowicach, wyrokiem z dnia 4.11.2008r. w sprawie o sygn. III AUa 49/2008 zmienił wyrok Sądu Okręgowego i odwołanie ubezpieczonego oddalił. Podstawą takiego rozstrzygnięcia nie były jednak zarzuty podniesione w apelacji, a brak rozwiązania stosunku zatrudnienia na wniosek ubezpieczonego. Sąd Apelacyjny podzielił bowiem stanowisko Sądu Okręgowego,

iż oba sporne okresy, tj. okres pobierania zasiłku chorobowego oraz okres nieświadczenia pracy, winny być uwzględnione ubezpieczonemu na prawo do emerytury. Sąd Apelacyjny zauważył przy tym, że wniosek ubezpieczonego dotyczył prawa do emerytury nauczycielskiej, a nie emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach w oparciu o art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W sprawie XI U 1284/10 Sąd Okręgowy zmienił decyzję ZUS z dnia 3.03.2010r.

i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od 15.02.2010r. Sąd ten, opierając się na stanowiskach poprzednich sądów, w tym na stanowisku Sądu Apelacyjnego w Katowicach, uznał, że skoro ubezpieczony rozwiązał na swój wniosek stosunek zatrudnienia, to brak przeszkód do przyznania mu prawa do emerytury w oparciu o przepisy Karty Nauczyciela.

Rozpoznając apelację organu rentowego, Sąd Apelacyjny w Katowicach, wyrokiem z dnia 23.03.2011r. w sprawie o sygn. akt III AUa 2611/10 zmienił zaskarżony wyrok i odwołanie ubezpieczonego oddalił. Sąd Apelacyjny podzielił zarzuty apelacji, iż okresów, w których ubezpieczony nie wykonywał pracy, choć miał status pracownika, nie można uwzględnić do okresu pracy w szczególnych warunkach, jaką jest praca nauczycielska.

Sąd Apelacyjny powołał się przy tym na wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22.02.2008r., I UK 228/09, z dnia 17.09.2007r., III UK 51/07 i z dnia 3.02.2010r., I UK 250/09, w których wskazano, że status i wynagrodzenie nauczycielskiego zatrudnienia w szczególnych warunkach przysługuje jedynie okresom rzeczywistego wykonywania takiej pracy. Z tego powodu Sąd Apelacyjny wyłączył ubezpieczonemu ze stażu pracy w szczególnych warunkach okres od 1.09.2003r. do 28.09.2004r. oraz okres zasiłków chorobowych w wymiarze 8 miesięcy i 28dni. Po wyłączeniu powyższych okresów ubezpieczony K. H. nie legitymował się okresem 20 lat pracy nauczycielskiej, a jedynie okresem 19 lat, 6 miesięcy i 2 dni takiej pracy (akta XI U 1284/10).

W dniu 21.12.2010r. K. H. złożył wniosek o przyznanie prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Zaskarżoną obecnie decyzją z dnia 26.05.2011r. organ rentowy odmówił prawa do wnioskowanego świadczenia, uwzględniając jedynie 19 lat, 6 miesięcy i 12 dni pracy nauczycielskiej, zamiast wymaganych 20 lat takiej pracy. Na uprawnienia do tego świadczenia nie uwzględniono okresów: od 2.11.1973r.

do 31.05.1974r. w Pałacu Młodzieży w K. oraz od 1.09.2003r. do 28.09.2004r., w którym ubezpieczony nie wykonywał pracy i za który zostało wypłacone wynagrodzenie na mocy wyroku sądowego.

Oba powyższe okresy zatrudnienia były przedmiotem sporu w przedmiotowej sprawie. Wszystkie inne okresy zatrudnienia, podnoszone przez ubezpieczonego w pismach procesowych składanych w toku niniejszego postępowania, zostały przez organ rentowy uwzględnione na prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Sąd Okręgowy, powołując się na art. 4 ust. 1, 3 ustawy z dnia 22 maja 2009r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. nr 97, poz. 800) oraz art. 2 pkt 5 i 7 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty, których treść przywołał, ustalił, iż ubezpieczony nie legitymował się 20-letnim okresem pracy nauczycielskiej, mającej wpływ na prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Pałac Młodzieży nie jest placówką wymienioną w w/w przepisach, zatem okres zatrudnienia od 2.11.1973r. do 31 maja 1974r. w Pałacu Młodzieży w K. nie może być uwzględniony na prawo do świadczenia kompensacyjnego. Sąd I instancji wywiódł, iż bez znaczenia jest przy tym okoliczność,

że okres tego zatrudnienia, jako okres pracy nauczycielskiej wykonywanej, co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy, był uwzględniany przez organ rentowy na prawo do emerytury nauczycielskiej.

W ocenie Sądu I instancji, fakt, że ten sam okres pracy nauczycielskiej może być uwzględniony na prawo do emerytury, a nie może być zaliczony na prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego wynika z tego, że ustawa

o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych jest regulacją odrębną od ustawy Karta Nauczyciela, a świadczenia kompensacyjne nie są wypłacane ze składek ubezpieczeniowych lecz z budżetu państwa (art. 9 ustawy). Z tego też powodu podmiotowe zróżnicowanie uprawnionych do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, wynikające z warunku wykonywania przez, co najmniej 20 lat pracy w jednostkach wymienionych w art. 2 pkt 1 ustawy o systemie oświaty, nie oznacza naruszenia art. 32 Konstytucji.

Sąd Okręgowy wywiódł, iż z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych wynika, że na prawo do tych świadczeń mogą być uwzględniane jedynie okresy wykonywania pracy w jednostkach, o których mowa w art. 2

pkt 1 ustawy. Z tego powodu nie można było uwzględnić ubezpieczonemu okresu od 1.09.2003r. do 28.09.2004r. W okresie tym ubezpieczony miał wprawdzie status pracownika w Szkole Podstawowej nr (...) w K., jednakże faktycznie pracy nauczyciela nie wykonywał. Wprawdzie w tym okresie ubezpieczony był zatrudniony jako nauczyciel w gimnazjum w M., ale pracę świadczył w wymiarze 7/18, a więc poniżej 1/2 etatu, co uniemożliwia uwzględnienie tej pracy na uprawnienia do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego (podobnie jak i na prawo do emerytury nauczycielskiej, co podniósł Sąd Apelacyjny w Katowicach, odmawiając ostatecznie prawa do świadczenia emerytalnego).

W świetle powyższego, Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony nie wykazał 20 lat pracy nauczycielskiej, brak było bowiem podstaw do doliczenia na uprawnienia do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego okresu zatrudnienia w Pałacu Młodzieży w K. oraz okresu zatrudnienia od 1.09.2003r. do 28.09.2004r. w Szkole Podstawowej nr (...) w K.. Tym samym, ubezpieczony nie spełnił warunków do nabycia prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Zaskarżona decyzja organu rentowego była zatem prawidłowa i brak było podstaw do jej zmiany.

Mając to na uwadze, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie ubezpieczonego oddalił.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik ubezpieczonego.

Zaskarżając powyższy wyrok w całości, zarzucił mu

1. błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia oraz sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i rzeczywistym stanem rzeczy, poprzez przyjęcie, że ubezpieczony nie wykazał 20 lat pracy nauczycielskiej, a tym samym nie spełnił warunków nabycia prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego zgodnie z treścią ustawy z dnia 22 maja 2009r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych oraz nieuwzględnienie okresu od 1 września 2003r. do 28 września 2004r. na prawo do emerytury nauczycielskiej oraz na prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego;
2. naruszenie przepisów prawa materialnego przez jego niewłaściwe zastosowanie i błędną wykładnię, a to art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela, poprzez nie zaliczenie wszystkich spornych okresów zatrudnienia ubezpieczonego do jego stażu pracy niezbędnego do uzyskania przez ubezpieczonego świadczenia kompensacyjnego;
3. naruszenie przepisów prawa procesowego, a w szczególności art. 233 § 1, art. 227 i art. 328 § 2 k.p.c., poprzez nie rozważenie całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, co skutkowało dokonaniem przez Sąd orzekający dowolnej i sprzecznej z zasadami procesu cywilnego oceny dowodów;

4. naruszenie przepisów prawa procesowego, a w szczególności art. 379 pkt 3 k.p.c., poprzez uznanie okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 1.09.2003r. do 28.09.2004r. za okres niewykonywania pracy przez ubezpieczonego, pomimo, że wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 15 listopada 2007r., sygn. akt XI U 1331/07, ten okres czasu został uznany za okres, w którym ubezpieczony zachował status osoby wykonującej pracę.

Wskazując na powyższe, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Ponadto, wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania sądowego oraz kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie odwoławcze wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, iż zaskarżony wyrok jest sprzeczny z wyrokiem wydanym przez Sąd Okręgowy Wydział XI Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 listopada 2007r.

(sygn. akt XI U 1331/07), którym Sąd zmienił zaskarżone decyzje i przyznał K. H. emeryturę od 1 września 2007r.

Apelujący podniósł, iż Sąd Okręgowy

w Katowicach uznał wówczas, że skoro Sąd Rejonowy w Katowicach wyrokiem z dnia

26 czerwca 2006r. (sygn. akt VII P 148/06) zasądził na rzecz ubezpieczonego K. H. od Szkoły Podstawowej nr (...) w K. za okres od 1 września 2003r.

do 28 września 2004r. wynagrodzenie oraz odprowadzone zostały za ten czas składki

na ubezpieczenie społeczne do ZUS, to zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego

(wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 2003r., II UK 323/02, OSP 2004/11/197), ten okres należało wliczyć do okresu pracy nauczycielskiej ubezpieczonego.

Dalej, pełnomocnik ubezpieczonego wywiódł, iż ubezpieczony K. H. został zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Szkole Podstawowej nr (...) w K. na stanowisku nauczyciela matematyki w wymiarze 10/18 etatu. Umowa była zawarta na czas określony do 31 sierpnia 2003r. W okresie od 1 września 2003r. do 31 sierpnia 2004r. ubezpieczony nie świadczył pracy w Szkole Podstawowej nr (...) w K., ponieważ prowadził sprawę sądową przeciwko swojemu pracodawcy. Dodać należy, że w całym tym okresie był zatrudniony w wymiarze 7/18 etatu w Gimnazjum w M.. Wyrokiem

z dnia 20 lutego 2012r., wydanym przez Sąd Rejonowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach, w sprawie VII P 5336/03, ustalono, że umowa o pracę zawarta przez ubezpieczonego ze Szkołą Podstawową nr (...) w K. w dniu 2 września 2009r., jest umową o pracę na czas nieokreślony. W oparciu o ten wyrok, ubezpieczony podjął zatrudnienie w w/w szkole na stanowisku nauczyciela od 29 września 2004r.

do 31 sierpnia 2005r.

Apelujący wskazał, iż za okres od 1 września 2003r. do 28 września 2004r.

zostało ubezpieczonemu wypłacone wynagrodzenie na podstawie wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 26 czerwca 2006r.,

sygn. VII P 148/06. Powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w sprawie

II UK 323/02, który orzekł, iż do okresu 20 lat pracy nauczycielskiej, wymaganego

do przyznania emerytury na podstawie art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela, wlicza się okresy nieobecności w pracy spowodowane czasową niezdolnością do pracy, urlopem macierzyńskim i urlopem dla poratowania zdrowia.

Sąd Najwyższy wskazał w uzasadnieniu tego wyroku, że skoro w art. 3 ust. 1 Karty Nauczyciela, bycie nauczycielem zostało powiązane z zatrudnieniem na określonych stanowiskach pracy pedagogicznej, uznawanej za pracę w szczególnym charakterze,

to wykonywanie tej pracy w rozumieniu art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela jest równoznaczne

z pozostawianiem nauczyciela w stosunku pracy na takim stanowisku, nie ma podstaw

do rozróżnienia pojęć „wykonywania pracy” i „zatrudnienia”. Tym samym, należy uznać,

że przerwy w pracy spowodowane czasową niezdolnością do jej świadczenia w związku

z chorobą i korzystaniem z wynagrodzenia lub świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tego tytułu, są okresami, w których nauczyciel zachowuje status osoby wykonującej pracę w szczególnym charakterze.

Apelujący wniósł o przeprowadzenie dowodu z wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach, sygn. akt XI U 1331/07, na okoliczność uznania przez Sąd okresu od 1.09.2003r. do 28.09.2004r. za okres, w którym ubezpieczony zachował status osoby wykonującej pracę.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, ponieważ znajdują one oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, które to dowody Sąd Okręgowy ocenił w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny po analizie zebranych dowodów, jak również czynności podjętych przez Sąd I instancji w aspekcie zarzutów sformułowanych w apelacji, doszedł do wniosku, że zaskarżone orzeczenie Sądu I instancji jest prawidłowe. Zarzuty sformułowane przez odwołującego we wniesionej apelacji okazały się pozbawione podstaw i nie zasługiwały na uwzględnienie.

Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, jej celem było wprowadzenie przejściowego rozwiązania adresowanego do nauczycieli z długim stażem pracy, będącego alternatywą dla emerytur pomostowych, które przysługują nauczycielom w ograniczonym zakresie (tylko nauczycielom, wychowawcom i innym pracownikom pedagogicznym zatrudnionym w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, ośrodkach szkolno-wychowawczych, schroniskach dla nieletnich oraz zakładach poprawczych - poz. 21 załącznika nr 2 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych). Celem wprowadzenia tego świadczenia, podobnie, jak wprowadzenia emerytur pomostowych, było złagodzenie możliwości przechodzenia na emeryturę przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Nauczycielskie świadczenia kompensacyjne są świadczeniami pieniężnymi o charakterze okresowym i przysługują nauczycielom, którzy po osiągnięciu wymaganego okresu zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych oświaty rozwiązywali stosunek pracy przed osiągnięciem wieku emerytalnego. Świadczenia te mają autonomiczny charakter, ustawodawca od początku zdecydował o ich stopniowym wygasaniu i finansowaniu bezpośrednio z budżetu państwa, a nie z wyodrębnionego funduszu, co może wskazywać, że nie są to już świadczenia o charakterze ubezpieczeniowym, mając charakter zaopatrzeniowy. Powyższe argumenty przemawiają za koniecznością dokonywania ich samodzielnej oceny bez szerszego odwoływania się do wcześniej wypracowanych stanowisk dotyczących nauczycielskich świadczeń emerytalnych. Stanowisko powyższe wzmacnia również pogląd wyrażony w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z 3 lutego 2012r. (sygn. II UK 126/11), że celem ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych nie była kontynuacja zasad przechodzenia przez nauczycieli na emerytury obowiązujące do końca 2009r. (wyrok SN z dnia 10 kwietnia 2013r., sygn. akt II UK 205/12).

Stan faktyczny sprawy był bezsporny. Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do interpretacji przepisów w kwestii wykazania przez ubezpieczonego 20 lat pracy nauczycielskiej, w tym uwzględnienia spornego okresu pracy od 1 września 2003r.

do 28 września 2004r., a tym samym spełnienia warunku nabycia prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zgodnie z treścią ustawy z dnia 22 maja 2009r.

o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych.

Należy wskazać, iż słusznie wywiódł Sąd Okręgowy, że w okresie spornym ubezpieczony miał status pracownika Szkoły Podstawowej nr (...) w K., jednakże faktycznie pracy nauczyciela nie wykonywał. Wprawdzie w tym okresie ubezpieczony

był zatrudniony jako nauczyciel w Gimnazjum w M., ale pracę świadczył w wymiarze 7/18, a więc poniżej 1/2 etatu, co uniemożliwia uwzględnienie tej pracy na uprawnienia do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, okres zatrudnienia w Szkole Podstawowej nr (...) w K. od 1 września 2003r. do 28 września 2004r. nie spełniał warunku faktycznego wykonywania pracy nauczyciela. Za okres ten ubezpieczony, na mocy prawomocnego wyroku, pomimo niewykonywania pracy, otrzymał wynagrodzenie. Jednakże pomimo, iż okres ten jest okresem składkowym w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach, nie podlega zaliczeniu do pracy nauczyciela w jednostkach wymienionych w art. 2 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych.

Wbrew stanowisku pełnomocnika ubezpieczonego, wyrażonym w apelacji, należy rozróżnić użyte przez ustawodawcę pojęcia „wykonywania pracy” od „zatrudnienia”. Ustawa o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych w art. 4 ust. 1 pkt 2 wprost wskazuje na przesłankę 20 lat wykonywania pracy w jednostkach, o których mowa w art. 2 pkt 1 w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć. Pod pojęciem „wykonywania” pracy nauczycielskiej rozumieć należy okres, w którym nauczyciel rzeczywiście świadczył taką pracę. Oznacza to, że przy ustalaniu tego stażu (...) nie podlegają uwzględnieniu okresy niewykonywania tej pracy. Nie są też uwzględniane okresy niewykonywania pracy nauczycielskiej, za które nauczyciel otrzymał wynagrodzenie, a faktycznie nie wykonywał tej pracy. Wymaganie wykonywania pracy nauczycielskiej odnosi się do okresów rzeczywistego wykonywania takiej pracy z wyłączeniem okresów jedynie formalnego pozostawania przez wnioskodawcę w nauczycielskim stosunku pracy, kiedy to wnioskodawca pracy tej nie wykonywał, a tym samym nie był narażony na uciążliwości związane z warunkami lub charakterem tej pracy.

Wskazany w art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych okres „wykonywania pracy”, należy interpretować w sposób ścisły, z uwagi na specyfikę tych przepisów, które nie stanowią kontynuacji świadczeń emerytalnych, przyznanych na podstawie wcześniej obowiązujących przepisów oraz nie są wypłacane z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lecz z Budżetu Państwa. Przepisy wymagające świadczeń o wyjątkowym charakterze wymagają ścisłej wykładni (wyrok SN z dnia 12 lipca 2011r., sygn. akt II UK 2/11). Jak już wskazano wyżej, świadczenia kompensacyjne mają charakter zaopatrzeniowy, a nie ubezpieczeniowy.

Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w sprawie o sygn. akt II UK 205/12 (LEX nr 1314420). Dotyczy ona zaliczenia okresu odbywania służby wojskowej do okresu wykonywania pracy nauczycielskiej, który jest okresem składkowym w myśl art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zaś nie podlega doliczeniu do pracy nauczyciela w jednostkach wymienionych w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2009r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych. Niemniej jednak, pogląd wyrażony w wyroku z dnia 10 kwietnia 2013r. znajduje zastosowanie również w niniejszej sprawie.

Sąd Apelacyjny w składzie orzekającym, akceptując w zasadzie jednolite orzecznictwo Sądu Najwyższego, przyjmując, że okres odbywania zasadniczej służby wojskowej podlega zaliczeniu do okresu pracy nauczyciela, w przypadku gdy przed powołaniem do służby zatrudniony był w warunkach szczególnych i po jej zakończeniu podjął zatrudnienie w dotychczasowych warunkach, stwierdził, że orzecznictwo to nie jest przydatne w sprawie, gdyż nie dotyczy świadczeń kompensacyjnych. Brak jest bowiem podstaw prawnych do przyjęcia analogicznego stanowiska w odniesieniu do świadczeń kompensacyjnych. Nie jest dopuszczalne w takim przypadku stosowanie rozwiązań przyjętych na potrzeby świadczeń o innym charakterze.

Nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, o którym mowa w art. 4 ustawy

o świadczeniach kompensacyjnych jest świadczeniem dla tych ubezpieczonych, którzy poza innymi jeszcze przesłankami spełniają także warunki faktycznego wykonywania pracy nauczyciela w jednostkach wymienionych w art. 2 pkt 1 ustawy w wymiarze, co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć. Ustawa używa sformułowania „wykonywanie pracy” przez co najmniej 20 lat pracy w określonych jednostkach oświaty. Oznacza to, że przy ustalaniu tego stażu nie podlegają uwzględnieniu okresy niewykonywania takiej pracy.

Powyższe rozważania skutkują tezą, iż ubezpieczony nie legitymuje się wymaganym 20-letnim okresem wykonywania pracy w jednostkach, o których mowa w art. 2 pkt 1 w/w ustawy w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć. Tym samym, nie spełnia wymogu określonego w art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację pełnomocnika ubezpieczonego, jako całkowicie bezzasadną.

/-/ SSA E. Piotrowska /-/ SSA M. Małek-Bujak /-/ SSA J. Ansion

Sędzia Przewodnicząca Sędzia (v.s.)

JR